

L'AVENÇADA

SETMANARI RADICAL-NACIONALISTA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CARRER DE TRES-LLITS, 3
LA CORRESPONDENCIA, AL DIRECTOR

Número, 5 cèntims

ELS TREBALLS ES PUBLIQUEN BAIX
L'EXCLUSIVA RESPONSABILITAT DE
LLURS AUTORS. NO'S TORNEN ELS
ORIGINALS.

ANY I

BARCELONA, 10 DE ABRIL DE 1915

NÚM. 6

OBRA D'HUMANITAT

PER LA LLIBERTAT DELS PRESOS I EL RETORN DELS EXILATS

«JUSTICIA Y EQUIDAD»

El senyor Lerroux, que sab posar en tots els moments el cor a l'altura de les circumstancies, ha tingut un bell gest. En el magnífic article titulat Justicia y equidad, que reproduïm, ha aixecat la veu, que és la veu de la democràcia catalana, en demanda de pietat per als presos i exilats. Creu el senyor Lerroux que és aquest un bon moment per a poder obtenir dels poders públics la concessió d'una amnistia o d'un indult que retorni a les llars anyorades a tants com sofreixen de reïxes endintre, o tenint de menjar-se el pa amarg de l'emigració. Per això proposa nostre quefe que, en vigílies de venir a Barcelona el president del Consell de ministres, senyor Dato, s'aprofiti l'ocasió per a demanar-li aquesta gracia.

Nosaltres ens sumem a l'estol que demana llibertat per als oprimits i aixequem la nostra veu com a eco de la veu del quefe. Que les paraules de tota la democràcia catalana puguin portar un efectiu consol a tantes llars avui encara entristides.

«Dentro de pocos días llegará a Barcelona el señor Dato, presidente del Consejo de ministros.

«Ninguna ocasió com a esta para pedir y obtener una gracia que los poderes públicos vienen regateando hace años, y que las circunstancias han convertido en exigencias de la equidad.

«A los pocos meses de subir al poder, en la última etapa liberal, el señor Moret, pedí y obtuve de su buen sentido político y de su bondad ingénita indulgencia, tolerancia y gracia, según los casos, para el infinito número de expatriados, perseguidos y condenados que sufrían las consecuencias de los sucesos trágicos de la «Semana gloriosa».

«Todos, o casi todos los emigrados se re-

patriaron; los condenados a extrañamiento, por conmutación de pena, volvieron a su hogar, y, salvo tristes excepciones, no han sido molestados; los procesados, en su inmensa mayoría, fueron absueltos o desprocesados por sobreseimiento libre.

«Los que habían empezado a extinguir condena en los penales, fueron objeto de una medida especial, convenida con el señor Canalejas, que substituyó en el poder al señor Moret.

«En virtud de ella, y previa presentación de una lista de nombres, comenzó a tramitarse el expediente de indulto de cada uno, e iban siendo devueltos a la libertad unos detrás de otros, paulatinamente, los que aparecían en la relación.

«Así transcurría el tiempo y llegó la vuelta del partido conservador al poder.

«A la sazón quedaban en los penales siete u ocho de los que ocupaban los últimos lugares en la citada lista, y en situación ilegal, pero tolerados, unos cuantos. Fuera de España, como caso singular, nuestro buen amigo Font, condenado a muerte y en rebeldía, a quien la delación y la villanía de sus enemigos, y la falta de compañerismo, arrancó de su puesto de concejal en el ayuntamiento de Barcelona.

«Pues bien, me interesa decir—y ellos lo saben—que yo no he perdido ocasión de gestionar cerca de los poderes públicos el indulto general y el indulto individual de aquellos desgraciados amigos, expatriados o reclusos en presidio desde hace seis años.

«El señor presidente del Consejo de ministros, y los de Guerra y Gracia y Justicia, han sido reiterada, insistente, cansadamente interesados por mí para liberrar a esos amigos.

«No ya la consideración de que se trata de delincuentes políticos, sino la de equidad a que antes aludía, ha sido siempre invocada por mí.

«Si los infortunados que aun están en presidio—Figueras, San Miguel de los Reyes,

Puerto de Santa María—hubiesen figurado en la relación que facilité al gobierno del señor Canalejas a la cabeza de la lista en vez de aparecer al final, estarían hace cuatro o cinco años en libertad.

«No han sido postergados ni preteridos por razón alguna moral o legal. Fueron condenados del mismo modo y por causas análogas a las de sus compañeros indultados...

«Verdaderamente, ¿no hay una razón de equidad que está pidiendo a voces que cese la prisión de esos desgraciados?»

«Pues bien, el señor Dato va a llegar a Barcelona.

«Viene a inaugurar el nuevo edificio de una admirable institución obrera.

«Esta es la ocasión de que todas las sociedades obreras y políticas, todas las representaciones de origen popular, todos los hombres de buenos sentimientos realicen una acción mancomunada para terminar la obra que comenzó Moret, que continuaron Canalejas y Romanones y que no es posible que se detenga en hombre como Dato.

«Sepámoslo pedir y unámonos para pedirlo, como se piden estas cosas, con todo respeto, pero con la firme convicción de que se pide justicia y equidad.

«Pero no limitemos la petición. Además de los que están en presidio por los sucesos de la «Semana gloriosa», además de Font, condenado a muerte, y de Zurbano, condenado a extrañamiento perpetuo, hay infelices como los marineros del «Numancia» y corazones generosos como Marcelino Martell, que no están condenados por delitos infames, sino por delitos de carácter político o social.

«Pidamos para todos ellos el indulto.

«Y organicemos previamente la petición colectiva.

«Las columnas de *El Progreso* y los salones de La Casa del Pueblo están a la disposición de quien convoque tomando la iniciativa.

«Yo, que he fracasado cuando llegaba al término de la obra, me inhibo y entro en filas.

»A. LERROUX.»

B'adhesió de les Joventuts

La Federació de Joventuts Radicals ha recullit la iniciativa del senyor Lerroux amb la següent hermosa carta:

«Señor don Alejandro Lerroux.

«Ilustre amigo y jefe: Su vibrante y hermoso artículo nos ha llegado al alma.

«Ningún hombre de ideas liberales y progresivas ha dejado de sentir en su corazón el impulso de ese sentimiento generoso, que tan magistralmente ha despertado usted en nuestro pueblo y que es por sí solo bastante, si no lo tuviera bastante merecido, para erigirle una vez más en el paladín de todas las grandes causas, en el caudillo insubstituíble de todos los movimientos populares y justicieros.

«Y la Federación de Juventudes Radicales, de cuyas filas salieron tantos y tantos héroes anónimos en la sangrienta jornada de la «Semana gloriosa», y muchos de cuyos asociados engrosaron el número de los que en las cárceles y en la emigración sufrieron los horrores de aquella represión funesta, quiere, con la modestia con que siempre actúa en la vida pública, recoger como tantas otras veces la noble iniciativa de su caudillo y jefe, dispuesta a luchar con la energía y el tesón que la Juventud supo poner siempre en la defensa desinteresada y leal de todo cuanto tienda a contribuir al triunfo de la equidad y de la justicia.

«Pero cuantos sabemos el caudal de energías que ha puesto usted a contribución y sus incesantes trabajos en beneficio de esos encausados por delitos políticos y sociales, no podemos admitir el párrafo final de su artículo.

«Usted no ha fracasado; de ser así, las Juventudes no hubiéramos osado recoger la iniciativa, porque en ese fracaso iba envuelto el de los que, ante todo y sobre todo, nos proclamamos sus discípulos y admiradores más fervientes. Las Juventudes Radicales hacen suya la iniciativa, pero proclaman a Lerroux su director indiscutible.

«Le abraza su incondicional — Rafael Ulled, presidente de la Federación de Juventudes Radicales.»

B'Ajuntament

Per iniciativa de nostre estimat amic, el regidor en Joan Balugera, l'ajuntament acordà, en la sessió passada, demanar a en Dato l'amnistia de tots els presos i desterrats per delictes polítics i socials. La proposició es fo-

namentà en el cas de companyerisme den Font, regidor desterrat, i en l'excelsional d'atac a la llibertat de pensar, del que n'és víctima en Josep Puig i Esteve. Lo proposat per nostre amic, com no podia menys de succeir, fou votat per unanimitat.

Mitings

Responent a la veu den Lerroux, tot lo que és energia en el partit radical, s'agita, i aixís s' anuncien mitings per a fer opinió en pro de lo que'l quefe proposava en son article.

Per ahir, divendres, hi havia anunciat un gran míting a la Casa del Poble, que, organitzat per *La Revuelta*, se celebrà mentres aquest número de L'AVENÇADA estava en màquina. En ell hi parlaren en Duch i Salvat, en Casanovas, en Pere Figueras, en Callén, en Puig d'Asprer, en Mir i Miró, l'Ulled i l'Emilià Iglesias, que resumí.

L'acte es vegé concorregudíssim, regnant-hi el major dels entusiasmes. Es comprendrà que no'n publiquem ressenya, donat el poc espai de que disposem.

Per a demà, diumenge, a les deu del matí, i en el teatre Soriano, ha organitzat un altre míting el comité de la Federació de Joventuts Radicals, en el qual hi pendran part el següents oradors: Enric Farré, per la societat d'Obrer Carreters; Rueda, pels Metal·lúrgics; Vallès, per les Cooperatives; Santamaría, per la Junta Municipal del districte IX; Babra, Fité, Ulled (J. i R.) y Guerra del Río. També hi han estat convidats els senyors Marcellí Domingo, Emilià Iglesias, Pere Corominas, Giner de los Ríos i Alexandre Lerroux.

Adhesió de B'AVENÇADA

Ben poques paraules per a complir amb els devers que'ns imposa el ser homes de partit i el ser homes de conciencia. Ens sentim del tot identificats amb l'esperit i amb la lletra de l'article del senyor Lerroux, i en el sentit que pugui tenir la campanya que va a emprendre's. D'aquí que la nostra adhesió més desinteressada vagi amb aquestes ratlles.

Per tot lo que poguem, per tot lo que ser-vim, per tot lo que calgui, L'AVENÇADA està a la disposició dels que dirigeixin el moviment que l'article del senyor Lerroux ha iniciat.

Quan se'ns necessiti, amb una sola indicació n'hi ha prou; allí on calgui acudirem, i sempre aquestes columnes estaràn a la disposició dels que vulguin bregar per tant bella causa.

En Carreras i Candi n'és un altre amb la seva *Geografia de Catalunya*.

El canonge doctor Almera n'és un altre amb el seu mapa geològic de Catalunya.

El doctor Alcover n'és també un altre amb el seu *Diccionari de la llengua de Catalunya*.

Aquests quatre homes són els quatre puntals de l'immortalitat de la Lliga.

Quan la verola lliguera no sigui més que un record llunyà a la política catalana, quan tot just resti en la memoria dels néts dels nostres néts una migrada referencia històrica de lo que avui fa la Lliga, els successors i continuadors den Gaudí, en Carreras i Candi, mossèn Almera i mossèn Alcover, treuran un sant per a posar-n'hi un altre de més lleig a la fira de sants i animals i plantes de la fat-

xada de la Sagrada Família, donaràn a l'estampa el quadern 36.085 de la *Geografia de Catalunya*, explicant lo que fan les dònnes de Vilaxaruga en la lluna de mel, ens col·locaràn la fulla 8 del mapa geològic de la quinta part del terme de Martorelles i ens faràn saber que del *Diccionari* està a punt d'acabar-se la lletra B.

Tothom preguntarà qui eren aquests genis que avui són vulgarment coneguts per en Gaudí, en Carreras i Candi, mossèn Almera i mossèn Alcover, i un sabi com en *Xenius* respondrà: Eren de la Lliga.

—I què era la Lliga?

—Oh! La Lliga era una casa on hi cabia tothom.

—Tothom?

—Tothom.

—Oh! Que'n deuria ser de gran, que tothom hi cabia!

En *Xenius* també la voldria l'immortalitat; també treballa—santa insistència—per a fer-la eterna, la seva obra, però és impossible. No trobarà successor.

Les tonteries filosòfiques den *Xenius* són una cosa tant personal, tant seva, que no és possible hi hagi continuador, i la meravella geroglífica del *Glosari* quedarà fatalment estroncada, quan la deixi l'autor.

I ai de Catalunya, el dia que això sigui!

Serà una cosa trista, com escriure amb haches i amb is gregues, aquestes lletres que fan tant tuf de parla de ponent.

Don Creu Mendiola, general en quefe de les guardies municipals de Barcelona, està pregonament disgustat.

Un regidor ha anat a Alemanya i Italia amb en Ribé, el quefe de la pacífica i costosa guardia urbana, i don Creu Mendiola creu que qui havia d'acompanyar el regidor al·ludit era ell, que és un home de guerra, i no en Ribé, que és un home i un quefe completament de pau.

En Mendiola no ho fa pas per vanitat, ni per ganes de viatjar; però ell argumenta que per a acompanyar un regidor a Alemanya, el més indicat era un ajudant de guerra, i per ara, en Mendiola és lo més guerrer que hi ha a l'ajuntament, encara que hagi somniat ser-ho el seu rival Merino, cabo de la G. U. i ex-piloto de la marina mercante.

Sentim la suplantació per en Mendiola i per en Ribé.

Per en Ribé, perquè si ha anat a Alemanya a aprendre quelcom per a l'atracció de forasters a Barcelona, està perdent el temps. Allò d'allà no està pas per a atreure a ningú. Però si opina que la trencadissa general pot resoldre aquí l'atracció del turisme, amb una senzilla *reprise* de la *semana gloriosa*, com l'anomena en Vallet, en l'intimitat, n'hi hauria ben bé prou.

Per en Mendiola és encara més deplorable, perquè si arriba a visitar al kaiser amb aquell vestit de gala, tant carregat de llauna, i aquell casco ple de plomalls d'anec, el kaiser cau d'espatlles sense esperar que'l general dels *guras* el saludés en castellà.

En Boladeres anava tirant, aquí caic, allà em plego, com solen fer-ho a Barcelona els batlles de R. O., però anava tirant.

Quan veusaquí que'l tifus, amb aquella *sans façon* que Deu li ha donat, se n'entra per casa, i, aquest avui, aquest també, ens deixa

Les males llengües diuen...

El geni de la Lliga, malgrat lo que suposa el seu admirador senyor Bastardas, no és pas el talent den Prat de la Riba, ni el genit, mal genit, den Cambó, ni la fosca i malhumorada intransigencia den Puig i Cadafalch, ni l'esperit, embolica que fa fort, den Lluïset Duran.

Tot això no són més que glories circumstancials que'l temps esvaeix.

El geni de la Lliga, el que li assegura l'immortalitat, està diluït en les obres dels seus genis verament genials, dels genis sense fule-ria, ben acreditats per les seves obres.

En Gaudí n'és un amb la Sagrada Família (temple).

com si per aquí hi hagués passat un parell de mesos la kultura dels soldats del kaiser.

Qui en té la culpa d'això?—clama el poble, indignat.

Aquesta vegada no va ser el clero, sinó l'aigua de Moncada, es dir, les conduccions de l'aigua de Moncada.

Doncs a canviar les conduccions.

I ja hi som. Els radicals les volen de ferro. Diuen que són les bones. Els de la Lliga les volent de ciment—de can Duràn.—Diuen que són millors.

Y en estas disputas no llegaron los perros, però si un vot unànim de confiança de l'ajuntament, que va caure com un altre tifus sobre l'atribulat senyor Boladeres.

Qui, en el dubte de renunciar-lo o quedar malament amb Barcelona, o amb els radicals, o amb la Lliga, o amb tots plegats..., fa una alcaldada, suspèn el trànsit els dies anomenats sants, i veusaquí el senyor Boladeres que dimiteix l'alcaldia i torna el vot de confiança als que li varen fer aquest regalo, molt més feixuc que'ls famosos taulons de l'altra vegada.

Però vaja, d'alcalde de R. O. no'n faltarà. Herodes encara en va deixar molts.

El *Castelar de la Bordeta* i conseqüent candidat senyor Mans ha rebut una carta del seu quefe, l'escrivent del secretari del senyor Ossorio, convidant-lo a anar a Madrid a sentir en Maura.

I en Mans no hi faltarà, no hi pot faltar. Per a ser tant orador com en Maura sols necessita pendre-li el gest parabòlic al gran mallorquí.

I l'hi pendrà, no ho dubtin que l'hi pendrà.

En Mans és home i candidat per això i molt més.

Ja ho va demostrar quan va debutar de gran tribú a l'ajuntament amb paragrafs com aquest:

«Voy a tener el gusto, la satisfacción y el honor de formular ante la dignísima corporación municipal una moción, una proposición, un dictamen, una súplica, un ruego...»

Castelar!

Don J. Figueres Cabús, radical

Tenim la consciència ben tranquil·la dels nostres actes. Les actituds, les conductes, la manera de comportar-nos en política, no són més, en nosaltres, que un fruit ponderat de lo que'l cor ens diu i el cervell ens aconsella.

Però, no obstant, no som tant frets ni tant impassibles que no veiem amb goig com la nostra conducta i la nostra actitud són avalades amb la conducta i l'actitud dels altres. Per això hem llegit amb gust i amb alegria la carta que don Joan Figueres i Cabús, diputat provincial electe, ha dirigit a nostre quefe don Alexandre Lerroux fent professió de fe radical.

Es un altre pas cap a l'unió de tots els republicans en un sol partit, en una sola organització i baix la quefatura i direcció de la persona que per sos mèrits, son talent i sa activitat pot assolir la confiança de tots els republicans de Catalunya.

A continuació reproduïm la carta del senyor Figueres, sentint-nos orgullosos d'haver fet lo

que férem quan tant bellament pot servir de pauta perquè les voluntats i les energies disperses s'uneixin i convergeixin en un fi comú.

«Señor don Alejandro Lerroux.

«Muy señor mío y distinguido correliogionario: Modesto republicano nacionalista relegado a la reserva por dudas de mi espíritu y desmayos de mi voluntad, sin ambiciones ni esperanzas, fuí requerido con apremios del mayor grado para que de repente mi nombre figurase en candidatura.

«No supe negarme al sacrificio, y a la lucha fuí enardecido por la corriente de cordialidad que ha unido a radicales y a nacionalistas, sin otro propósito que prestar un servicio a mis amigos, bien seguro de que la suerte no cometería la injusticia de dar el triunfo de la minoría al menos merecedor de los tres, como así lo creía todo el mundo.

«Pero sin duda por mis relaciones comerciales, que son muchas, o por carecer de aquellos enemigos personales que crea la pasión política a los luchadores, el sufragio me ha favorecido con algunos votos más que a mis compañeros, y he sido inesperadamente proclamado diputado provincial.

«Debo el acta, en primer término, a la lealtad y al denuedo de los electores radicales, y al proclamarlo expreso mi gratitud a ese partido, cuya disciplina y cohesión admirables se han patentizado.

«Pero yo no sabría tomar posesión del cargo si antes no hiciese una declaración y realizase un acto que me impone mi estado actual de conciencia.

«Desde hace mucho tiempo creo que el ideal republicano es y será una aspiración platónica hasta que sus defensores se unan para realizar una acción común.

«La unión será imposible si no se hace por actos individuales y a base de una organización bien disciplinada.

«Las declaraciones de usted demostrando que el nacionalismo progresivo, liberal y republicano caben en el partido radical, democrático y autonomista, acaban de convencerme.

«Y en tal estado de conciencia yo no podría actuar eficazmente en la Diputación provincial como independiente, porque carezco de personalidad, ni afiliado donde hoy no están mis convicciones, porque yo no hago comedias.

«Entiendo, pues, que lanzado a la política activa sirvo mejor a mis ideales y a mis electores ingresando en el partido radical, poniéndome al lado de los diputados provinciales de la misma filiación y ofreciéndome a usted con una leal adhesión y correcta disciplina.

«Le ofrezco a la vez bien sinceramente mi amistad particular y afecto, y con la mayor consideración quedo de usted muy atento seguro servidor que su mano besa, J. Figueres.»

Nada hay más funesto para el carácter de un país que el predominio (no el desarrollo) del comercio. La Holanda agrícola, marítima, artística, científica y filosófica del siglo XVI rechazó a los numerosos ejércitos de Felipe II en poco tiempo. La Holanda rica y esencialmente mercantil de fines del siglo XVI, fué tomada sin resistencia por unos cuantos caballeros de Luis XIV. Dos soldados solos cobraron el impuesto a Amsterdam y se apoderaron de Tumiden. El pueblo que teme perder los intereses, no se bate, y degenera.

POMPEYO GENER

NOTES MUSICALS

Gran teatre del Liceu. Inauguració de la temporada amb OTELLO de Verdi

L'obertura del Liceu representa una nota genuïnament, intensament barcelonina.

Es tradicional en nostre poble l'entusiasme per les manifestacions de l'art musical, i principalment per la lírica dramàtica, d'ençà que s'introduí a Espanya, per Barcelona, l'òpera italiana.

Nostre poble, eminentment democràtic en costums i en sentiments, i poc donat, per causa de l'absorbent treball, que dóna raó de la seva vitalitat econòmica, al conreu de les relacions socials, en l'actuació del Liceu troba ocasió per a aristocratitzar-se, diguem-ho aixís, i oferir testimoni de la seva innata elegància i de son refinat gust.

Es verament edificant, baix el punt de vista social, aquesta confraternització de tot un poble com a tribut a l'art, aquesta deposició de tots els rencors i aquest armistici concedit a les lluites que engendra la diferència de classes, davant la batuta aixecada del mestre per a senyalar els primers compassos del poema musical.

L'obra escullida fou *Otello*, per a debut del tenor Icilio Calleja i la soprano Ida Quatti. (Estava el teatre concorregut, però no ple, com ja presumíem, puix creiem que, seguint la novella empresa el camí que s'ha marcat, aquesta temporada no atreurà la atenció, no inspirarà interès al nostre públic, ni aconseguirà refer el prestigi del Liceu després de les veritables profanacions comeses per la passada empresa Volpini.)

Otello necessita un tenor d'intensitat, de força, i efectivament el senyor Calleja està dotat d'una veu potent, encara que en el primer acte el vegérem un xic insegur; coneix la *particella* de Verdi; i en el segon acte, després de la ja famosa frase *Ora per sempre addio; santa memoria*, demostrà que té temperament d'artista, veu extensa, ben impostada, i que ataca i sosté els aguts amb seguretat. En les escenes violentes demostrà conèixer i sentir la creació shakespeariana.

La senyora Ida Quatti, de veu agradable, clara i de bon istil, resultà interessant en «Desdèmona», encara que no arribà a esborrar el record d'altres «Desdèmones» que han trepitjat les meteixes taules.

Nostre Segura-Tallien estigué com sempre: bé, amb el pèrfid personatge de «Yago».

L'orquestra, sots la direcció den Mascheroni, notabilíssima en conjunt.

Debut de María Barrientos amb LAKMÉ, de Delibes

Amb el nom de la insuperable diva catalana al cartell, sabíem que hi assistiria nombrosa concurrència, puix que aquesta no hi anà pas per la carrinclonada den Leo Delibes.

María Barrientos alcançà altre èxit i esdevingué la sobirana de l'auditori, que l'escoltà amb fruïció.

La seva veu, avellutada i argentina, dominà, com sempre, al públic, que sent com si en sa gorja privilegiada hi haguessin fet niu els trovaires de les boscuries. En el duo de les campanes, del segon acte, estigué senzillament admirable. Del tenor Taccani en parlarem amb més fonament i justícia en una de les properes estrenes, puix semblava que estigués indisposat. Molt bé en Bettoni en el rôle del vell «Nilakanta».

S.

Crònica de teatres

«Los semidioses»

El que escriu aquestes ratlles és un antitauròfil impenitent.

A l'escalf dels idealismes de la seva adolescència es varen despertar en el seu cor totes les repugnancies per aqueixa festa barbra, i d'aleshores ençà les ha tingudes sempre presents en la protesta.

Quan la campanya de l'Eugeni Noel va sentir encara més fàstig, perquè la idea anti-flamenquista es va prostituir en l'arrivisme d'un baix histrió.

Tot perquè l'influència que, al nostre entendre, exerceixen les curses de braus en la vida nacional és una de les que més principalment produeixen el seu lamentable estat actual.

Creient això, és natural que'ns dolguem de tot desviament o desacert en aquesta campanya.

Realitzar-la per aconseguir una popularitat interessada o vanitosa, en termes que no donguin a la nostra raó la força que positivament té, és malmetre-la i enfeblir-la.

Quelcom d'això té l'obra que en Morano ens va donar el dilluns darrer al Romea.

Es un al·legat en contra del vici de la toreria, que porta l'enfebliment de tots els sentiments nobles i sants, i l'oblid, amb ells, de l'amor a la patria.

Està constituït, aquest *informe* en tres actes, per tots els punts de vista, per tots els tòpics i per totes les consideracions que de quinze anys ençà han corregut de boca en boca de tots els catalans antitauròfils.

Molt han tardat a Madrid, a adonar-se de que són adorats els toreros i postergats els mestres, i de que al mateix moment que s'ensorrava la nostra esquadra en el mar de les colònies s'omplien les places de toros de la metròpoli.

Però se n'han adonat a la fi, fins a plasmar-se la observació en el teatre, i essent rebuda amb èxit sorollós, i ho havem de celebrar i aplaudir.

La llàstima és que l'autor de la obra, en Frederic Oliver, no hagi recullit aquest estat d'ànim públic amb prou gràcia de poeta i de dramaturg per a tornar-lo al mateix públic com una força de saludable reacció.

Es això que hem dit: no's dona a la nostra raó tota la força que té i queda un xic en descredit i en ridícol, a part que resulta ineficaç.

Com que no hi ha en aquesta tragicomèdia la emoció que ha de donar-li el sentiment d'un poeta, ni està desenrotllada la actuació dels personatges per una observació psicològica, resulta tot inversemblable i exagerat.

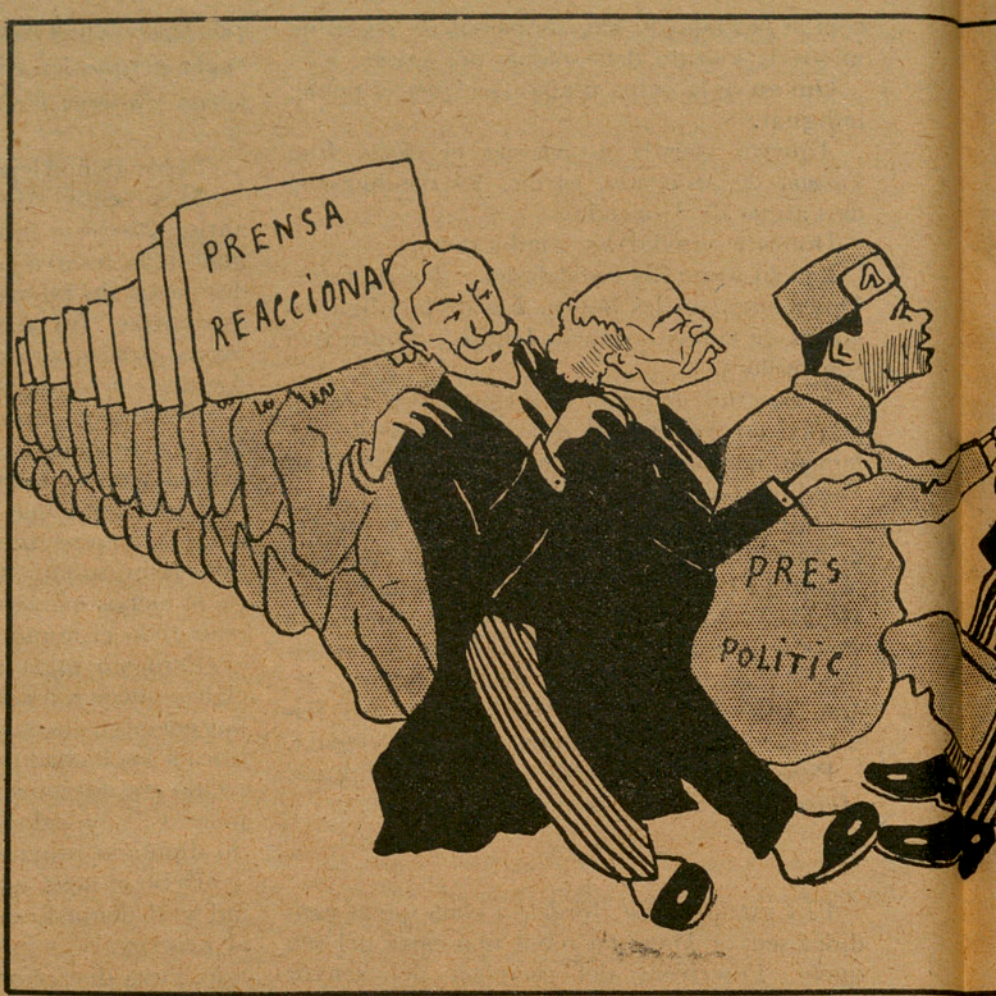
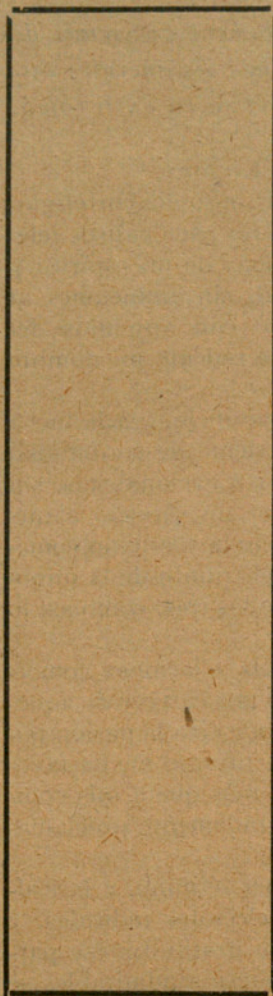
La gent creu que allò no és veritat, i en conseqüència dedueix que la afició a les curses de braus i la adoració als toreros en realitat no constitueixen cap mal important.

Si al menys la part de pura discussió sobre l'assumpte que inspira la obra estigués dotada d'arguments de bon efecte i es desenrotllés amb aquella sobria i brillant precisió que'l teatre exigeix, s'hauria lograt quelcom.

Però no tant sols no hi ha això, sino que ni la part de sentimentalisme a que's presta la intervenció de l'amor maternal s'adeuix amb el profit que l'autor en podria treure.

I això que hi ha entre-mig coses ben aprofitables que acrediten en el senyor Oliver veritables dots de dramaturg, encara que no ben acondicionades.

L'aprofitar aquell contrast del problema de

NOTA DEL DIA

Aveiam qui ce

la emigració per a solucionar racionalment i agradosament un punt de tècnica escènica, i la rítmica repetició poemàtica de l'episodi del protagonista, quan queda ferit a bord del *Vizcaya*, denoten una aprofitable experiència teatral.

No obstant, s'ha d'aplaudir la bona intenció, fallida per poc alcanç de la ploma que prengué aquest assumpte per a objecte de la seva tasca generosa.

Fa un quant temps que'ls autors castellans es decanten cap al teatre d'idees, i el públic els segueix amb entusiasme.

Després de la bona acollida dispensada a *La garra*, ha vingut a demostrar-ho l'èxit assolit a Madrid per *Los semidioses*.

Això pot salvar al modern teatre castellà de la decadència que'l menaça en el camí que havia emprès de la frivolitat i la lleugeresa massa insistent i constant.

I pot també contribuir a la obra de millorament social que s'inicia per tot Espanya, amb més o menys acert, i que ha d'esser des del teatre des d'on s'ha de realitzar amb resultats més immediats i fructífers.

Per això s'ha d'aplaudir la bona intenció de l'autor de la obra que'ns ocupa, i hem de lamentar, per la mateixa raó, que a l'estrenar-se a Barcelona no hagin ajudat als seus bons efectes els artistes que la representaren.

La companyia den Morano és senzillament detestable.

No sabem comprendre com se parla tant sovint de males companyies catalanes, quan es presenten actors castellans com aquests i són tolerats.

Lo que hi ha és que en Morano paga, amb escriu, amb el seu gran treball, la deficiència.

En Morano és un dels millors actors espanyols contemporanis en tots conceptes.

Pertany a la que podríem dir-ne escola

del nostre Borràs, al qual no imita ni iguala, però sab emular amb un honest respecte a la pròpia personalitat.

Per a ell sol es pot ben dir que foren els nodridíssims aplaudiments amb que's coronaren tots els finals d'acte d'aquesta estrena i les entusiàstiques interrupcions promogudes per les escenes en que hi juga el seu paper.

Ben sincera i afectuosament unim les nostres a aquestes merescudes manifestacions d'admiració i simpatia.

SUPER

b'Ajuntament davant l'alcalde

Quan aquest número s'acaba de compaginar, ve a nosaltres la nova d'haver acordat l'ajuntament un vot de censura per a l'alcalde, per l'actitud que adoptà davant del Consistori no posant el «cumpleixis» a l'acord municipal autoritzant el trànsit rodat pels dies anomenats *sants*.

Fins aquí molt bé. Però, i després, què? El senyor Boladeres seguirà com fins ara en el silló presidencial, si no amb la complacència, amb la tolerància de tots?

Es que tot s'acaba amb un vot de censura? Es que devem esperar que'l temps ho esborri tot, i després segueixi com si aquí res hagués passat?

Els nostres regidors tenen la paraula.

L'Amistat i l'Amor són el signe de la personalitat infinita, de la llibertat creatriu, de la presència de la Divinitat en nosaltres.

NOVALÍS

i cedirà primer

ELS JOCS FLORALS DAVANT DEL PLET ORTOGRAFIC

La llibertat de pensar o les menjadores de la Diputació

II

Quedàvem, dissabte passat, en que l'Institut d'Estudis Catalans ja tenia, bona o dolenta, *ortografia pròpia*.

Però per aquest remaleit vici, tant català, de tot fer-ne política, va cometre's l'error de fer política amb el fruit de tant accidentada gestació. I la *promulgació* de les normes, feta amb el lema de *Per l'unitat de l'idioma* (!) (quan dir *l'uniformació de l'ortografia* hauria estat molt més adequat), donà lloc a que'l senyor Prat de la Riba FES UN ARTICLE!

En cierta catedral—una campana había que sólo se tocaba—algún solemne día.

El senyor Prat cantava *al-leluya!* El miracle s'havia obrat! La *unitat de l'idioma* (!) quedava definitivament assolida, per obra i gràcia de l'Institut d'Estudis Catalans, que ho deia, del senyor Prat, que ho avalava, i d'un *coro* que deia *amén, amén*. L'èxit de l'Institut representava l'èxit de la Diputació. L'èxit de la Diputació, l'èxit de l'obra provincial de la majoria regionalista; l'èxit de la Lliga.

Com fou rebuda l'obra de l'Institut, bombejada als quatre vents per la Lliga i el seu escolà del carrer dels Escudellers?

Siguem sincers: Per un fenomen, estrany en aquesta terra, fou de moment acatada gaire bé per tothom, en un inesperat i tal vegada irreflexiu esperit de disciplina públic. Els diaris i setmanaris de Barcelona, amb la notable excepció de *l'Il·lustració Catalana*, s'hi adheri-

ren; les cases editorials, grosses i petites, digueren que també; en un obrir i tancar d'ulls el lector de català es trobà amb una alteració ortogràfica que li sigué agradable o no, però que no li donà temps a pensar res. Als pocs dies, el capgirament ortogràfic era un fet consumat. Naturalment que tot no fou espontani, que molta cosa era més aparent que real, però la trama fou fina i els directors d'escena i els maquinistes actuaren a meravella: a cada hu lo que sia séu.

Mes la irreflexió de moment tingué aviat els naturals contra-cops.

Desseguida s'alçaren veus irades contra les normes, que protestaven, i protestaven a crits, si, però amb raons. El canonge Collell, en nom de l'escola verdagueriana o *tradicional*, alçà penó de rebeldia en la *Gazeta Vigatana*. En Carreras i Candi ho provà des de l'ajuntament. En *Jan Gramàtic*, a Vich; en Bonaventura Riera des de *Las Noticias*; en Gabriel Nogués a *La Tribuna*; en Roca i Freixedes des del *Correo Catalán*; en Ricard Clau-solles en el *Diario de Reus*; en Josep Saderra en *El Deber*, d'Olot, i molts i molts d'altres, protestaven i raonaven científicament les llurs protestes. I desseguida, en publicacions catalanes que havien acceptat les normes de l'Institut, s'hi veien notes en que sos col·laboradors feien constar que ells no havien escrit sos treballs d'acord amb les normes ortogràfiques amb que apareixien. Aixís, gent de tant diferents camps i procedencies comarcals com en

Guimerà, en Pin i Soler, l'Apeles Mestres, en Roca i Roca, en Franquesa i Gomis, l'Artur Masriera, en Girbal Jaume, en Masifern, en Busquets i Punset, i altres i altres.

Mes contra aquestes protestes s'adoptà, equivocadament, el procediment del quietisme; s'hi feu al voltant la conspiració del silenci. Si alguna vegada s'hi havia d'al·ludir es deia, com feu mossèn Alcover, que totes aquelles raons eren *raons foradades* (sic).

Ben segur que si s'hagués acceptat la polèmica, les *normes* de l'Institut n'haurien sortit molt més ben parades que volent-les fer passar per indiscutibles i intangibles. De segur que de no voler-les imposar (ja que l'Institut sols les havia fetes per a son ús), haurien tingut els mateixos adeptes, però s'haurien estalviat molts del enemics—errats o encertats, però enemics en multitud—que tenen ara. Fou indiscutiblement un error de procediment insubsanable. A tal extrem arribaren els procediments d'imposició, que en uns Jocs Florals (d'Esparraguera, si no ens falla la memòria) s'arribà a consignar en una de les bases del concurs que *s'apreciaria com un mèrit* el que les composicions fossin presentades amb arreglo a les normes de l'Institut d'Estudis Catalans! Les tals normes podran ésser molt savia-ment fonamentades—L'AVENÇADA no entra en el fons d'aquesta qüestió,—però els procediments i la forma amb que's promulgaren i imposaren han tocat moltes vegades en lo ridícol.

I, fill de l'afany d'imposar-les arreu, ha sigut el conflicte promogut en el si del Jocs Florals. Els homes de la plaça de la Cucurulla i del carrer d'Escudellers no poden tolerar que'ls Jocs Florals no s'hi sotmetin; no poden creure que allí es neguin a acceptar-les per no creure en la seva bondat després d'ells haver-les donades per bones, ja que ells tenen per infal·lible tot lo séu i tot lo que ells es dignen patrocinar; no entenen que ningú pugui sostenir un criteri oposat al seu, perquè entenen que sols ells tenen criteri; no volen escoltar les raons de ningú, perquè totes les raons ells ja les coneixen, totes les han jutjades, i han trobat i estan en possessió de la raó indiscutible, que és LA SEVA.

I no s'han donat compte que totes aquelles raons que, per *foradades*, no han volgut contestar, han trobat un lloc on provar la seva força en lo que valgui.

Lo qual serà objecte d'una tercera i darrera explicació d'aquest intrincat assumpte, qual història no li havia encara a ningú vagat de fer, amb tots els seus èts i uts, encara que a *grandes rasgos*.

I tot per mantenir un article de diari i la intolerable vanitat d'un home!

JOAN BLANCAS

En casi toda España el robo, bajo todas sus formas, es el vicio nacional, y hasta llegó a ser dignificado. Así se ha creado entre gentes de gobierno y empleados de colonias una expresión que no existe en ninguna otra lengua más que en la castellana: Hacer dinero. Hacer dinero no quiere decir ganarlo trabajando ni robarlo violentamente, sino procurárselo desde los puestos oficiales por medio de chanchullos y cohechos, y esto ya viene sucediéndose por el uso, y todos miran con buenos ojos, en Madrid, al que ha sabido hacer dinero.

POMPEYO GENER

FLESTOMÍES

Cefallós

Heu vist alguna volta, una dona bruna o rossa, blanca, alta, ben feta, elegant, llavis rojos, ulls clars—hermosa, en una paraula,—però... *cefallosa*?

I, altres voltes, no heu vist dones, rosses, brunes, que, trobant-les hermoses, elegants, manyagues—tot lo que volgueu!,—no us han acabat de plaure perquè... perquè... sense saber per què, sens oïrles tant sols, vos han donat l'impressió de *cefalloses*?

Doncs...

Em passejava per la carretera que, sortint de Sarrià, passa per Pedralbes.

Divendres sant; dotze del matí.

Paseo de doña Elisenda de Moncada.

Torretes i xalets amb cúpules i arestes com flams de «Petit Pelayo», com matons sortits de matonera de terrissa.

Tapias ensarrellades de majòlica amb fistons com els fistons de clara d'ou en les plaques de crema del dia de sant Josep.

Vivers de jardineria.

Rètols: «Matons i refrescos».

A l'esquerra, pocs pins.

Al lluny, davant, un pam y mig de mar blau-cel.

Sol d'abril.

Senyores amb mantellina que venien de Pedralbes i anaven a Sarrià, a seguir monuments.

Veus en castellà del país.

Panorama... panorama no sé com dirho!

Ah, sí!

Panorama... *cefallós*.

Exacte!

MOSSÈN DOBA

ACTUACIÓ REPUBLICANA

El senyor Mir, quefe radical a la Diputació

Nostre estimat amic don Josep A. Mir i Miró ha estat encarregat, per part del quefe del partit radical don Alexandre Lerroux, de la direcció de la política del nostre partit a la Diputació provincial de Barcelona i a la Mancomunitat de Catalunya.

Vegi's la carta que, amb tal motiu, ha dirigit el quefe al senyor Mir:

«Barcelona, 1 abril 1915.

«Señor don José A. Mir y Miró.

«Mi querido amigo y correligionario: Próxima a constituirse la Diputación provincial, donde tiene nuestro partido representación, usando de las facultades que el mismo me tiene conferidas, creo conveniente delegar en ti la autoridad que me corresponda, otorgándote toda mi confianza para dirigir nuestra política en dicha corporación.

«Y esperando que tendrás ocasión de merecer el aplauso de nuestro partido, me reitero una vez más tu afectísimo amigo y correligionario,—A. Lerroux.»

Juventut d'U. F. N. R. del Poble Nou

En reunió general de la Joventut de U. F. N. R. del Poble Nou, varen esser elegits per a formar el Concell Directiu els individus següents:

President, Miquel Vilagrosa; vis-president, Joan Iñigues; secretari, Eudald Tor; vis-secretari, Julià Silvestre; tresorer, Josep

Besalduch; comptador, Agustí Ros; vocal, Manuel Montaner.

També es nomenà delegat de la Joventut en el Comitè al president de la meteixa en Miquel Vilagrosa.

En reunió del C. D. de la Joventut es va acordar posar a la disposició de les persones del partit que vulguin celebrar conferències, la seva entitat.

Que aquesta Joventut veuria amb molt gust que s'unissin tots els republicans baix la base de l'autonomia municipal i regional.

Banquet en honor del senyor Figueras

En el restaurant «Sport» s'hi celebrà, el dissabte passat, l'anunciat banquet en honor del diputat provincial electe don Joan Figueras.

La concurrència fou distingida, i el menú, servit amb exquisidesa per l'acreditat restaurant.

S'adheriren a l'acte els senyors Gausachs, Mario Simó, Ambrós, Barguñó, Doctor Mateu, Morales Pareja i Giner de los Ríos.

A l'hora dels brindis feren ús de la paraula els senyors Galobardes, Doctor Just, Batalla, Bastida, Font, Guñalons i Figueras, que, emocionadíssim, agrai amb sentides paraules l'homenatge de que era objecte.

Controversia

El conegut republicà d'Igualada don Sebastià Freixas ha reptat a una controvèrsia al diputat provincial electe don Isidre Rius, per a tractar de la campanya electoral realitzada en aquella ciutat, sobre la qual no estan d'acord en la manera d'apreciar-la ambdós senyors.

En honor dels diputats provincials

Dimarts passat se celebrà, a la Fraternitat Republicana del Poble Sec, l'anunciat lunch en honor dels diputats provincials sortints i dels que resultaren elegits en les dèreres eleccions celebrades a Barcelona.

L'acte resultà una grossa manifestació de la força i la vitalitat dels partits republicans barcelonins. Els comensals passaren de mil.

Feren ús de la paraula els diputats provincials sortints senyors Guerra i Ulled (don Rafael), i el diputat electe don Josep Ulled. Parlaren també els senyors Puig d'Aspre, Juncal i Batalla, resumint els discursos l'ex-diputat a Corts don Emilià Iglesias.

S'adheriren a l'acte els senyors Mir i Miró, Figueras, Estapé, Giner de los Ríos, i nostre quefe don Alexandre Lerroux.

Conferències

Demà donarà una conferència en la Joventut Republicana d'Arenys d'Amunt nostre correligionari don Alfons Martínez Rizo, que desenrotllarà el tema: «Política d'extrema esquerra i revisió del procés Ferrer».

L'Ateneu Gracienc de la U. F. N. R. ha organitzat per al mes vinent una conferència a càrrec del diputat a Corts don Marcellí Domingo.

El diputat a Corts don Pere Corominas donarà una conferència en la Joventut Republicana Instructiva del districte I, el dimecres pròxim, disertant sobre el tema: «Les idees sobre el Progrés, segons el president Wilson».

A la Lliga hi cap tothom

La nova esquerra... de l'ensanxe

Segons ens innova *El Noticiero Universal*, van per bon camí els treballs per a formar un nou partit d'esquerra.

Aquest es titularà «Bloc Republicà Autonomista», i estan encarregats de portar-lo a bon terme els senyors Layret, Domingo, Piniella i Valentí i Camp,—encara que no ho sembli!—

Es proposen els fundadors, segons diuen, atraure els republicans que's troben tant distanciat de radicals com de nacionalistes, i per això pensen publicar un manifest dirigit a la opinió, en el qual es dirà que sa finalitat és la de restaurar (?) la espiritualitat democràtica i republicana de Catalunya, estrenyent els vincles d'unió amb les demés regions.

I—sempre segons el *Ciero*—s'assegura que ingressaran en aquest partit—que per ara celebra les reunions en un cafè de l'esquerra de l'ensanxe—en Bastardas, en Roig i Armengol, en Forcada, en Puigpiqué, en Pujol, en Serra i Constansó, en Tona Xiberta, en Vidal i Valls (el senyor dels passants), en Matons, en Serrat i en Serra.

Veurem lo que passarà. Nosaltres esperem que això sigui un fet per a dir-hi la nostra. D'alguns d'aquests senyors extranyem que's deixin embarcar... D'altres, oh! dels altres extranyem que no s'hagin embarcat abans!

CARNET D'ART

En Joaquim Mir

L'actual exposició, a cà'n Parés, d'aquest genial artista, era esperada, com ho són sempre les manifestacions del seu art personalíssim, com s'esperen amb neguitosa expectació aquelles coses que tenen quelcom d'extraordinaries. L'actuació artística de Mir s'ha distingit molt sovint per una característica desigualtat que'l fa comparèixer inconvençut, i fins diguem-ne genialment incompreensible. Acostumats a les seves victorioses preferències pel paisatge, ve ara de nou a analitzar, firmades amb el seu nom, bona part de les tretze teles innovades amb figures que'ns presenta actualment. Serà per això precisament que, tractant-se de l'excel·lent significació artística de Mir, ens dolgui en l'ànima trobar-lo defectuós en la forma, i amb sensibles desavantatges de comparació pictòrica respecte d'anteriors triomfals exposicions. Tant és que'ns apar aixís, que en certs paisatges ens hi sobren les figures; sens fer excepció d'aquest criteri a la tela més gran que hi ha en el lloc de preferència, lloc que, sens cap mena de dubte, se'l mereixen la del número 8, *L'alzina i la vaca*, que, junt amb la de *Les velles de l'ermita*, les reputem senzillament genials.

JOAN LLOPART

Quan, desgraciadament, el catalanisme era una agrupació posada en front de totes les forces republicanes de Catalunya, i per lo tant una agrupació exclusivament caracteritzada de conservadora, jo em deia: Si aquests homes, els catalanistes, han d'organitzar un dia el nostre Estat autònom, lo que guanyaria la personalitat de Catalunya ho perdria la personalitat individual dels catalans. I cal evitar això.

GABRIEL ALOMAR

SPORTS

Inculturisme

Aquest nou *sport*, després de moltes proves, ens el donaren a conèixer oficialment el passat diumenge uns quants jugadors i el públic fanàtic del Barcelona i de l'Espanyol amb l'entusiàstica aprovació de les juntes dels respectius clubs.

Consisteix dit joc amb veure qui demostra ésser més selvatge i més intolerant durant la celebració d'un partit de foot-ball.

Per ésser la primera representació que's donava d'aquest *deport*, fou un veritable èxit per part dels seus organitzadors i fomentadors, per lo qual felicitem als honorables i atents senyors de les directives de l'Espanyol i Barcelona.

Els encarregats de donar la primera sessió d'*inculturisme* varen començar per insultar i desafiar al públic que de bona fe anava a presenciar un match de foot-ball, però com que aquest no va fer-ne cas, de les ridícules provocacions, allavors dirigiren els seus insults cap als xicots de la premsa que pacíficament complíem el nostre dever.

Com que les grosseries tenen el seu límit, un dels nostres companys va respondre degudament a aquestes, originant-se un fenomenal esvalot.

Més tard, uns *senyors* es dedicaren a tirar pedretes al porter d'un dels equips, i aquest respongué a tal gràcia amb un graciós gest, acompanyat d'un gran amaniment de «castanyes».

I en tant tot això succeïa, els honorables

i atents senyors de les juntes de l'Espanyol i el Barcelona reien plens de satisfacció, i sense que se'ls ocorregués donar una explicació a les persones decents que foren atropellades, ni als periodistes que foren agredits.

Nosaltres, perquè puguin seguir rient dits senyors, havem resolt no donar compte de cap acte deportiu que se celebri en els camps dels esmentats clubs en tant que dits senyors no facin constar la seva protesta a les ressenyades brutalitats.

Actuar, en la vida privada, de persones correctes i respectables, i en els camps de foot-ball no semblar-ho, creiem que es... inculturisme!

"El Pueblo Vasco" i L'AVENÇADA

Amb el títol de: «El derecho del pataleo. Juicios de un semanario catalán», publica *El Pueblo Vasco* l'article que publicarem la penúltima setmana, «Contents i enganyats», afegint-hi llargs comentaris, dels quals reproduïm els següents, per a considerar-los els més dignes de refutació. Diuen així:

«¿Es que los Amecha, Pomés, Armet, Masana, y otros tantos que han venido por aquí, son unos señores que no han visto el foot-ball más que en películas de cinematógrafo?»

«¿Es que la selección catalana que aquí luchó contra la vasca, la componían una selección de «náufragos»?»

«¿Es que los diarios catalanes mienten al hablar de la composición de los primeros teams de sus clubs, y tienen éstos jugadores cuyos nombres permanecen en el más impenetrable misterio y que los guardan para las grandes ocasiones?»

«Porque de otra manera no se explica en forma alguna lo que dice o quiere decir el señor Feliu, y creo que los primeros que deben pedir cuentas de esa crónica son los mismos equipiers catalanes que nos han visitado.»

En primer lloc havem de manifestar-li al cronista bilbaí que la principal obligació que deu haver de tenir qui es dediqui a escriure cròniques de foot-ball es la de conèixer dit joc. Ignorància és particularitzar noms quan aquests, per prestigiosos que siguin, queden isolats si el conjunt no respònd.

En segon lloc, la selecció catalana que anà a Bilbao és una ratificació i una prova aixafadora de totes les meves denúncies i raons fonamentals en la crònica en qüestió, com ho demostra el fet d'ésser totalment canviats els jugadors catalans que lluitaren a la nostra ciutat contra la selecció basca, en els quals aquesta no pogué vèncer.

I en quant a que els equipiers catalans em demanin satisfaccions, de la meua crònica, no passi pena el cronista bilbaí, ja que quan els parlen dels clubs de Biscaia tots riuen mefistofèlicament.

Si voleu seguir un bon consell meu, els futbolistes i cronistes bilbaíns, els recomano que presumin menys i gastin més picardia.

No hi perdràn.

EDUARD FELIU

La Vida no és més que una llarga i apassionada espera; durant segles l'Home hi sospirat mirant al pervindre i ha viscut vanament d'esperança. S'ha de viure de goig.

STIRNER

lar las leyes fundamentales del Estado, alterar la forma de gobierno.

No autorizaba esto, con todo, la formación de las juntas, legítimas tan sólo cuando desaparece el poder central, o se alza el país en masa para derribarle. Aquí las juntas no pretendían más que secundar el movimiento de la Asamblea; y sobre ser para ello inútiles, no podían menos de trabar la acción del gobierno y precipitar tal vez la nación a la anarquía, cuando tan perturbada estaba ya por las facciones de don Carlos. Di al punto las más apremiantes y severas órdenes para disolver las juntas y reponer los ayuntamientos. Hice que se amenazara con la fuerza a los que se negasen a obedecerlas. Y casi sin hacer otra cosa que enseñar a los más rebeldes las bayonetas del ejército, logré en días el restablecimiento del orden.

Si me hubiese propuesto hacer la federación de abajo arriba, a pesar de mis compromisos, no habría seguido esta conducta. Con que hubiera combatido tibiamente las juntas, el movimiento se habría extendido pronto a las capitales de provincia. El gobierno y aun la Asamblea no habrían tardado en desaparecer arrollados por la corriente revolucionaria. No lo pensé siquiera. Pensé, por lo contrario, en alejar otro motivo de agitación que habría podido producir los mismos efectos.

Distaba de hacerme ilusiones. Tenía restablecido el orden material, no la calma en los ánimos. Si se había recibido mal que bien la disolución de las juntas, se había visto con muy malos ojos la reposición de los ayuntamientos. Creían sinceramente los más de los re-

publicanos que el cambio en la forma y el personal del gobierno, llevaba lógicamente consigo el de las corporaciones populares. Lo creían, y es más, los mismos ayuntamientos se habían prestado a disolverse a la primera exigencia de mis correligionarios; y algunos, apenas sabedores de la proclamación de la República, los habían buscado para que los reemplazaran, cuando no habían abandonado cobardemente sus puestos.

Conocedor de este estado de cosas y partícipe de la opinión general de mi partido, propuse ya en el primer Consejo de ministros la renovación por sufragio de todos los ayuntamientos y las diputaciones de provincia. Entre otras razones que para ello daba a mis colegas, les hacía presente que en todos los cambios políticos algo bruscos se apoderaba de los pueblos cierta actividad febril que era preciso ocupar en algo, si no se quería que la volviesen contra el gobierno. Ocupémosla, decía yo, en la elección de los cuerpos municipales y provinciales, y tendremos la seguridad de llevar a la nación, sin violencias ni trastornos, a las Cortes Constituyentes.

Los ministros radicales se opusieron. Reproduje la pretensión después del 24 de febrero, día de la constitución del gabinete homogéneo; pero tampoco logré realizarla. Mis compañeros, que la consideraban legítima, temieron, y con razón, someterla a la Asamblea, que nos era cada día más hostil, y habría aprovechado con gusto cualquiera ocasión de vencernos. No desistí aún de mi propósito. Convencido a poco el gobierno de que bajo la tutela de la Cámara no podría menos de

NOVES

Per escarnir el dogma foren denunciats els nostres confreres *L'Esquella de la Torratxa*, *Raza Nueva* i *Los Miserables*.

Sentim l'ensopegada i fem avinent als confreres el nostre aprecí.

Demà, a dos quarts de quatre de la tarda, es rependrà a Cà la Ciutat la reunió del cos d'adjunts dels Jocs Florals de Barcelona, convocada per a discutir la proposició dels senyors Girbal i Rocamora, que, apoiada per tot lo que en lletres catalanes significa solvença i prestigi, té d'esser, en cas d'aprovar-se, un cop de maça formidable al tirànic caciquisme de la gent de la Lliga.

Hem tingut ocasió de saludar a nostre bon amic l'il·lustre dramaturg Ignasi Iglesias, ja completament restablert de la malàtia que l'ha retingut un quant temps al llit.

Ho celebrem de cor.

Per culpes ben agenes a la nostra voluntat, aquest número de L'AVENÇADA surt amb un dia de retràs. Perdonin nostres llegidors, que procurarem no incórrer més en la falta.

FÈLIX COSTA, impressor.—Carrer Nou de la Rambla, 45, baixos

VINS Y MISTELES

Societat anonima

BATALLA

Marquès del Duero, núms. 206 y 208

Telefon núm. 6177

—Quina és la bicicleta millor?

—Pregunti-m'ho a mi:

La MARTÍ

Bicicletes a 175 ptes.

PRINCESA, 37

BARCELONA

Cafè Restaurant

PETIT PELAYO

SERVEI A LA CARTA I A COBERTS
SALO ESPECIAL PER A BANQUETS

Telefon 1871

Instal·lacions elèctriques. Il·luminacions decoratives. Lampisteria en general. Dinamos, electre-motors, telefons, timbres, para-llamps, ascensors, material elèctric, etc.

J. Jorge Vinaixa i C.^aOficines: Diputació, 168, pral., 2.ª Taller: Villarroel, 57, 1da.

GRANJA CARCERENY

XACOLATERIA I LLETERIA

RAMBLA DE LES FLORS, 33

OBERT TOTA LA NIT

llevar una vida azarosa y difícil, se resolvió a jugar el todo por el todo, exigiendo de la Asamblea que decretase su propia muerte. Entró antes de establecer la lucha en negociaciones, y en ellas hice que se propusiera a los radicales aplazar por más tiempo la disolución de la Cámara, a cambio de concedernos la renovación inmediata y total de las corporaciones populares. Contestaron que antes pasarían por la disolución de la Asamblea, y hube de renunciar a mi pensamiento. ¿Podía ya llevarle a cabo el 23 de abril no queriendo, como no queríamos, prorrogar ni por un día la reunión de las nuevas Cortes? Faltaba materialmente tiempo aun para las elecciones de concejales.

Dificultó no poco este hecho la conservación del orden. De las alteraciones locales que ocurrieron hasta junio, tuvieron las más por causa y origen la cuestión de ayuntamientos. Las quejas eran muchas; el descontento, general en el campo republicano. Situación, por cierto, comprometidísima, si no hubiese tenido el gobierno tacto y fortuna para impedir la insurrección cantonal, que estuvo a punto de estallar uno de los primeros días del mes de marzo en la ciudad de Barcelona.

tir que nadie se adelantase a la obra de las Cortes. Si después de reunidas seguía gobernando, podía tolerar aun menos que tratase nadie de usurpar las atribuciones que tenían.

IV

Mis primeros pasos en el ministerio de la Gobernación.—Juntas revolucionarias.—Ayuntamientos y Diputaciones provinciales.

Me encargué del ministerio de la Gobernación la mañana del 13. Apenas puse en él los pies, cuando empecé a recibir noticia de haberse destituido ayuntamientos y establecido juntas revolucionarias en muchos pueblos de la Península. Los partidos en España habían hecho otro tanto a todo cambio de sistema político: los republicanos se creyeron en el derecho y el deber de repetirlo. Es verdad que la República no había nacido de combates ni de tumultos; pero no lo es menos que tampoco debía a la ley su origen. Los pueblos, a falta de la inteligencia de que están dotados los individuos, tienen un instinto que rara vez los engaña. Vieron en la proclamación de la República un acto revolucionario. Comprendieron que ni era constitucional la fusión de las dos Cámaras, ni podían éstas, sin vio-